

**‘n Bestuursmodel vir Oop Afstandsleer aan die
NWU**

JM VAN ZYL

Proefskrif voorgelê vir die graad

Philosophiae Doctor

in

Onderwysbestuur, Reg en Stelsels

aan die

Potchefstroomkampus, Noordwes-Universiteit

Promotor:

PROF M DE K MONTEITH

Mede Promotor:

PROF EJ SPAMER

Hulppromotor:

DR HJ VAN VUUREN

Hulppromotor:

MNR C ELS

Mei 2012

DANKBETUIGINGS

My dankbetuigings begin by die Almagtige Vader, want sonder Sy leiding sou ek nooit die pad kon vind nie. Sy genade en liefde vergesel my nog my hele lewe, en in die besonder tydens hierdie studie. Ek is oneindig dankbaar dat Hy my toegerus het, my gelei het en die nodige liefde en passie vir hierdie studie in oorvloed voorsien het, en vir die wete dat Hy my ook in die toekoms sal lei.

Hierdie PhD is die resultaat van 'n uitdagende lewensreis waarop ek vergesel deur mense is wat almal bygedra het en steun verleen het. Dit sou nie vir my moontlik gewees het om hierdie doktorsale proefskrif te skryf sonder die bystand en ondersteuning van talle dierbare en wonderlike mense rondom my nie. Hulle is ongelukkig te veel om hier te noem, maar ek is opreg dankbaar teenoor elkeen wat my op een of ander wyse bemoedig het.

Ek wil graag my opregte waardering uitspreek teenoor onder andere die volgende mense wat bygedra het tot die suksesvolle voltooiing van my studies:

- **My opregte dank** aan my **promotor**, prof Manie Spamer, direkteur van die Skool vir Voortgesette Onderwysersopleiding by die Noordwes-Universiteit se Potchefstroomkampus, wat die pad na my PhD aangevoer het. Hierdie studie is deur hom geïnisieer, en tot voltooiing deurgevoer met sy volgehoue aanmoediging en ondersteuning. Hy het die saadjie van belangstelling in afstandsonderrig by my gesaai, wat uiteindelik sou ontkiem tot 'n voltooide PhD-studie. In die tyd wat ons saamwerk het hy my gehelp om te beseftig wat die volle omvang van die wetenskap is. Ek het by hom geleer oor die wêreld van afstandsonderrig, en sy aansteeklike passie, onverpoosde ywer en entoesiasme het my herhaaldelik gemotiveer en geïnspireer. Tallose kere het ek verdwaal gevoel tussen al die navorsing en inligting, en telkens was die riglyne, voorstelle en aanmoediging van sy kant af duidelike bakens waarheen ek kon mik. Hy was deurentyd 'n sterk en ondersteunende raadgewer wat nie net goeie advies gegee het nie, maar ook voortreflike onderrig gebied het. Hy het daarin geslaag om die uitgebreide besprekings en omvattende diskoers rakende my studies vir my duidelik en verstaanbaar te maak, en sy konstruktiewe kritiek en opbouende kommentaar het my gehelp om steeds koersvas die moeilike pad te loop en uiteindelik die ideaal te bereik: om 'n Bestuursmodel te ontwikkel vir 'n voortreflike

afstandsonderrigtheid. Sy uitgebreide kennis oor en logiese, visionêre denkwysse rakende oop afstandslaar was vir my van onskatbare waarde. Studente wat reeds studiebegeleiding van hom ontvang het sal getuig van die tyd wat hy bestee aan deurdagte en positiewe terugvoer en aanbevelings, en veral aan bemoediging en leiding. Ek is oneindig dankbaar vir sy volgehoue ondersteuning, sy geduld, motivering en entoesiasme en veral vir sy ongelooflike kennis. Ek sou nie kon droom van 'n beter mentor en raadgewer nie, en ek sou nie hierdie doktorale proefskrif kon skryf sonder sy hulp, leiding en ondersteuning nie. Ek was bevoorreg om die geleentheid te hê om saam met hom te werk, en het oneindig veel uit sy ervaring geleer.

- Dankie ook aan die res van die studieleidingspan vir opbouende terugvoer en voorstelle.
- Ek bedank ook vir Johan Blaauw wat die keurige taalversorging gedoen het vir die noukeurige lees van die proefskrif, sy waardevolle kommentaar en sinvolle aanbevelings.
- Dankie aan dr Suria Ellis van Statistiese Konsultasiedienste en my hulppromotor Christo Els vir al die harde werk en leiding rakende die statistiese analise van die data.
- Opregte dank aan prof Seugnet Blignaut vir al haar moeite met die kwalitatiewe data-analise.
- Opregte dank aan Susan van Biljon vir die tegniese versorging van die proefskrif.
- Dankie aan Andrie du Plessis en Jacques Pienaar vir die hulp met die tegniese versorging van die bibliografie.
- Opregte waardering aan PD van Zyl, Jan Schutte en Ben Schutte wat deelgeneem het aan die navorsingstudie. Dankie dat julle vrylik van julle tyd opgeoffer het, dat julle daar was in moeilike tye, dat julle my bygestaan het deur ellende en tranes tot by die vreugde van die voltooiing van hierdie studie.

- Baie dankie aan al my kollegas van verskeie institusies, maar veral die ondersteuningspersoneel van die Skool vir Voortgesette Onderwysersopleiding. Julle onbaatsugtige liefde en opofferings, en veral julle geloof en vertrouwe in my, het my gehelp om talle hindernisse te oorkom en uiteindelik sukses te behaal. Ek sal julle liefde en vriendelikheid altyd onthou.

Marinda van Zyl

Potchefstroom

OPSOMMING

‘n Bestuursmodel vir Oop afstandsl eer aan die NWU

Sleutelwoorde: *Oop afstandsl eer, Kontakklasse, E-leer, Bestuur- en Bedryfsmodelle, Dubbelmodes Universiteite, Oop afstandsl eer Universiteite*

Afstandsonderrig as modus van aflewering is wêreldwyd besig om toenemend leerders te trek om hulself beter te bekwaam. Dit word genoodsaak deur veral beperkte kapasiteit van bestaande kontakuniversiteite, finansiële uitgawes en werkende leerders. Dit aanbied van oop afstandsl eer deur bestaande kontakuniversiteite in SA is relatief onbekend. Gevolglik is die doel van hierdie studie ook om ’n bestuursmodel van Oop afstandsl eer aan die NWU, ’n bestaande kontakuniversiteit, te ondersoek. Om aan hierdie doelwit te kan voldoen is verskeie ander doelwitte ook gestel. Vervolgens word die belangrikste bevindinge van hierdie doelwitte saamgevat.

As **doelwit een** is gestel om te bepaal hoe afstandsonderrig, oopafstandsl eer, en e-leer in die literatuur gekonseptualiseer word. Vanuit die literatuur blyk dit duidelik dat daar verskeie hindernisse en uitdagings gepaard gaan met die implementering en aflewering van afstand- en oop afstandsl eerprogramme. Hierdie hindernisse hou veral verband met akademiese, kulturele en tegniese aspekte soos die student se ervaring, die posisie van die dosent t.o.v. die program, die ontwerp van die program, die feit dat daar konstant tred gehou moet word met tegnologiese ontwikkeling, asook probleme met finansiële aspekte.

As **doelwit twee** is gestel om oop afstandsl eer in ontwikkelde en ontwikkelende lande ten opsigte van kontakklasse en e-leer te vergelyk om sodoende beste praktyke vir ’n toepaslike bestuursmodel te bepaal. Die oop afstandsl eermodelle van 12 universiteite is afsonderlik verken en met mekaar vergelyk. Vanuit hierdie vergelykings is die volgende oop afstandsl eerkomponente geïdentifiseer wat toepaslik is vir beide ontwikkelde en ontwikkelende lande: (i) die gebruik van tradisionele papier-gebaseerde studiemateriaal (ii) die gebruik van verskillende vorms van tegnologie (iii) die aanwending van e-leer en (iv) die vrywillige ondersteunende kontakklasse. Uit die literatuur blyk dit dat ten spyte van beperkte infrastruktuur, armoede, ongeletterdheid en geografiese isolasie, word e-leer en m-leer

toenemend in beide ontwikkelde en veral ontwikkelende lande geïmplementeer en gebruik as afleeringsmodus van oop afstandsl eer programme.

Doelwit drie was om vanuit die literatuur die aard van bestuursmodelle te bepaal met spesifieke verwysing na die innovasie- van bedryf van besigheidsmo delle in die konteks van oop afstandsl eer.

Eerstens is daar gekyk na veranderlikes wat 'n rol speel by nuwe besigheidsmo delle. Tweedens is daar ondersoek ingestel na die vlakke waarvolgens innovasie van nuwe mo delle moet geskied en hoe dit moontlik by die NWU geïmplementeer kan word asook na die beginsels wat van toepassing is vir die innovasie en implementering van 'n nuwe mo del uit 'n bestaande moedermaatskappy. Ook is daar gekyk na faktore wat 'n rol kan speel by die beplanning vir die aanbied van afstandsl eerprogramme, hetsy dit beteken 'n nuwe afstandonderriggenheid of die voortgesette aanbied van sulke programme. Belangrikste aspekte vir so 'n bestuursmo del word in doelwit sewe verreken.

Doelwit vier het ondersoek ingestel na die effek van kontakklasbywoning en nie-kontakklasbywoning op die akademiese prestasie van oop afstandsl eer-studente binne geselekteerde Gevorderde Ondewysertifikaat (GOS) programme. Hierdie doelwit verwys na die empiriese ondersoek wat uit 5 fases bestaan het. Daar is gebruik gemaak van 'n opeenvolgend ontwikkelende navorsingsontwerp bestaande uit beide kwantitatiewe en kwalitatiewe metodes, ook bekend as die multimetode ontwerp. Fase 1 tot 3 spreek doelwit 4 aan. Spearman se rangordekorrelasies, eenrigting ANOVA's (t-toetse), en tweerigtingtabelle (Cramer se effekgroottes) is bereken om betekenisvolle verbande korrelasies (effekgroottes) tussen veranderlikes te identifiseer. Daar is bevind dat studente wat kontakklasse bygewoon het, nie werklik akademies beter presteer gedurende die eksamen as studente wat nie die kontaksessies bygewoon het nie. Die gemiddelde modulepunt in die modules wat gedurende die eksamen deur studente geskryf is wat geen kontakklas bygewoon het nie is 49.5%. Daarteenoor was die gemiddelde punt van studente wat meer as drie kontakklasse bygewoon het 52.6%. As gekyk word na die slaagsyfer van modules waarin eksamen geskryf is, is die suksessyfer vir diegene wat wel kontakklasse bygewoon het, 89% teenoor die 82% van die studente wat geen kontakklasse bygewoon het nie. Indien die data vir vakansieskoolbywoning en modulepunte met mekaar vergelyk word, word gevind dat studente wat die vakansieskool bygewoon het, se gemiddelde modulepunt vir alle modules 42.4% was, teenoor die 52.7% van die studente wat geen vakansieskool bygewoon het nie.

Doelwit vyf het gekyk na oop afstandsl eer-studente se menings en ervarings van kontakklasbywoning en nie-kontakklasbywoning in geselekteerde GOS programme. Vraelyste is aan 'n aantal student wat kontakklasse bygewoon het en nie kontakklasse bygewoon het nie, gestuur. Die volgende bevindings is gemaak: redes hoekom studente nie kontakklasse bywoon nie, is (i) afstand van studiesentrum (ii) persoonlike redes soos gesinsverpligting, begrafnisse (iii) omdat voltydse NWU dosente nie klasse aanbied nie (iv) taal van onderrig en beperkte tyd en klasgroottes blyk 'n probleem te wees.

Doelwit 6 het oop afstandsl eer student se gereedheid vir e-leer binne geselekteerde Gevorderde Onderwysertifikaat (GOS) programme ondersoek. Fokusgroeponderhoude is met 3 groepe studente gevoer rakende die doelwit. Die volgende is bevind: (i) dat die oorgrote meerderheid van student (62,1%) nie oor rekenaars by hulle huis beskik nie (ii) dat 80,4% aangetoon dat hulle nie oor toegang tot die internet beskik nie en (iii) dat selfoonkommunikasie blyk die oplossing te wees aangesien 93,1% oor die medium beskik.

Doelwit 7 het die menings van bestuurskundiges verbonde aan die NWU rakende die komponente en bedryf van 'n OAL bestuurs struktuur aan die NWU ondersoek. Om aan hierdie doelwit te voldoen is eerstens 'n deeglike literatuurstudie rakende oop afstandsl eermodelle internasionaal gedoen. Tweedens is 'n empiriese ondersoek gedoen rakende kontakklasbywoning en e-leer as metode van onderrig vir die onderrig en leerkomponent van 'n oop afstandsl eermodel. Derdens is fokusgroeponderhoude met senior bestuurslede van die NWU gevoer rakende uitdagings, risiko's en komponente van 'n oop afstandsl eermodel. Volgens die data verkry uit bogenoemde is 'n matriksanalise gedoen wat as basis vir 'n bestuursmodel in oop afstandsl eer kan dien. Die matriksanalise het die volgende 11 komponente as belangrik uitgelig vir 'n bestuur en bedryfsmodel vir oop afstandsl eer: (i) Onderrig en leer wat verwys na ontwikkeling en kwaliteit van onderrigmateriaal, effektiewe assessering, die nodige programontwerpers, opleiding van dosente en fasiliteerders vir die aanbied van oop afstandsl eerprogramme en die effektiewe evaluering van kwaliteit. (ii) ITC vir oop afstandsl eer verwys na tegnologiese ondersteuning vir prosesse soos assessering, interaktiewe klasaanbiedings, gebruik van internet, selfoontechnologie en die gebruik van die webtuiste. (iii) Ondersteuning- en bedryf wat behels prosesse soos beleid van administratiewe prosesse t.o.v. registrasies, samewerking met konsortiums, assessering van werkopdragte en eksamens en die hantering van bedryfsprosesse anders as opkampus. (iv) Finansies wat verwys na opstel na jaarlikse begrotings, vergoeding van fasiliteerders, bepaling van winsgewendheid van programme wat aangebied word asook finansies vir tegnologiese

ontwikkeling. (v) Studiesentrums: koördinasie tussen universiteit en studiesentrums is noodsaaklik ten opsigte van kontakklasse, interaktiewe aanbiedings, groepbesprekings asook eksamens. (vi) Kortkursusse en projekte veral ten opsigte van voortgesette professionele ontwikkeling, ontwikkeling van 'n voorbereidingskollege vir toekomstige studente en samewerking met privaatinstellings. (vii) Kwaliteitsprosesse, dit behels verpligte evaluering rakende programinhoud, die effek van programme soos gevalueer deur die privaatsektor, identifiseer van nuwe programme en samewerking met ander fakulteite. (viii) Bemaking wat gedoen kan word deur die universiteit self of deur 'n konsortium van samewerkers. (ix) Struktuur vir oop afstandslereer wat sy eie, unieke en spesifieke struktuur moet hê volgens behoefte. Faktore wat 'n rol kan speel is die aantal studente wat deur oopafstand studeer, aard van die programme wat aangebied word en samewerking tussen konsortiums. (x) Hiërargiese struktuur wat eerstens behels dat 'n oop afstandslereer eenheid effektief bestuur kan word maar ook tweedens dat dit binne en saam met bestaande strukture funksioneer. Veral uitvoerende gesag en rapporteringslyne moet duidelik uitgestippel word. (xi) Navorsing moet gesamentlik gedoen word met ander fakulteite om sodoende 'n spesifieke oop afstandslereer entiteit te verkry. Ook kan navorsing rakende die bedryf van byvoorbeeld die effek van programme, kontakklasbywoning, gereedheid vir e-leer en tegnologie by studiesentrums, nagevors word.

Die noodsaaklikheid vir die ontwikkeling van 'n oop afstandslereer eenheid by die NWU, tesame met 'n bestuursmodel vir effektiewe bedryf van afstandsprogramme, was die hooftema van hierdie studie. Die studie slaag daarin om 'n bestuursmodel daar te stel wat met groot vrug deur die NWU gebruik kan word in die uitvoering van sy strategiese doelwit naamlik die aanbied van programme deur afstandsonderrig. Dit spreek ook die nasionale behoefte van Suid-Afrika, naamlik meer toegang vir meer leerders, aan.

SUMMARY

A Management model for Open Distance Learning at the NWU

Keywords: *Open Distance Learning, Contact classes, Management- and Business model, Dual mode Universities, Open Distance Learning Universities*

Distance education as delivery mode is currently attracting more and more learners globally who want to improve their skills and qualifications. This is necessitated by especially the limited components of existing contact universities, financial expenditure and working learners. The presenting of open distance learning by existing contact universities in South Africa is relatively unknown. Consequently the aim of this study is also to investigate a model for Open Distance Learning used at the NWU, an existing contact university. In order to achieve this aim, several other aims were set as well. The most important findings of these aims are subsequently summarized.

Aim one was to determine how distance education, open distance learning and e-learning have been conceptualized in the literature. It emerges clearly from the literature that various barriers and challenges accompany the implementation and delivery of distance and open distance learning program. These barriers particularly concern matters such as academic, cultural and technical aspects like the student's experience, the position of the lecturer regarding the program, the design of the program, the fact that development in technology is constantly kept in mind and kept up with, as well as problems with financial aspects.

The **second aim** intended to compare open distance learning in developed and developing countries as far as contact classes and e-learning are concerned, in order to establish the best practices for a suitable management model. The open distance learning models of twelve universities were examined separately and compared to one another. From these comparisons the following components of open distance learning were indentified which would be applicable to both developing and developed countries: (i) the use of traditional paper-based study material; (ii) the use of various forms of technology; (iii) the use of e-learning, and (iv) voluntary supporting contact classes. From the literature it has been shown that, despite limited infrastructure, poverty, illiteracy and geographical isolation, e-learning and m-learning

are increasingly implemented as delivery modes in open distance learning programmes in developing as well as developed countries.

Aim three was to establish, from within the literature, the nature of management models with specific reference to the innovations within managing business models in the context of open distance learning. Firstly variables which play a role in new business models were considered. Secondly the levels according to which the innovation of new models should take place were investigated, and also how these could possibly be implemented within the NWU, as well as the principles applicable to the innovation and implementing of a new model from an existing mother company. Factors which could play a part in the plans to present distance learning programs were also considered, whether these would imply a new distance education unit or the continued presentation of such programs. The most important aspects to consider for such a management model are addressed in aim seven.

Aim four investigated the effect of attendance or non-attendance of contact classes on the academic achievement of open distance learning students within selected Advanced Certificate in Education (ACE) programs. This aim referred to an empirical investigation which comprised five phases. A consecutively progressing research design was used, consisting of both quantitative and qualitative methods, known as the multi-mode design. Phases one to three address aim four. Spearman's rank order correlations, one-way ANOVAs (t-tests) and two-way tables (Cramer's effect sizes) were calculated in order to identify significant correlation (effect sizes) between variables. It was found that students who attended contact classes did not achieve significantly better during examinations than students who did not attend. The average module mark in the examination of students who did not attend contact classes was 49.5%. The average mark of students who attended three or more contact classes was 52.6%. Considering the examination results, the passing rate of students who attended contact classes was 89% as opposed to 82% for those who did not attend any contact classes. Upon comparing data of students attending vacation school and those who did not, it emerged that students who attended vacation school achieved an average module mark (for all modules) of 42.4% as opposed to 52.7% of those who did not attend any vacation school.

Aim five considered the open distance learning student's opinions on and experience of attending contact classes and not attending, within selected ACE programs. Questionnaires were distributed to a number of students who attended contact classes, and to some who did

not attend. The following findings emerged: reasons why students do not attend contact classes are (i) distance from tuition centre; (ii) personal reasons such as family responsibilities or funerals; (iii) because classes are not presented by full-time NWU lecturers; (iv) medium of instruction, limited time and class sizes also seemed to pose problems.

Aim six investigated the readiness of the open distance learning student for e-learning within selected ACE programs. Focus group interviews regarding this aim were conducted with three groups of students. The following was found: (i) the vast majority of students (62.1%) do not have computers at home; (ii) 80.4% indicated that they could not access the Internet, and that (iii) cell phone communication seemed to be the solution, since 93.1% of students own cell phones.

Aim seven investigated the opinions of management experts at the NWU concerning the components and practice of an ODL model at the NWU. In order to comply with this aim, an intensive literature study was done on open distance learning models internationally. In the second place an empirical investigation was conducted regarding attendance of contact classes and e-learning as teaching method for the teaching and learning component of an open distance learning model. Thirdly focus group interviews were conducted with senior management of the NWU regarding challenges, risks and components of an open distance learning model. According to the data obtained from these interviews, various matrix analyses were done, which could serve as basis for a management model in open distance learning. The matrix analyses identified the following eleven components as important for a management and practice model for open distance learning: (i) Teaching and learning pertaining to development and quality of study material, effective assessment, the required program designers, training of lecturers and facilitators for presenting open distance learning programs, and efficient quality evaluation. (ii) ITC for open distance learning refers to technological support for processes such as assessment, interactive presentation of lessons, using Internet, cell phone technology and the use of the web page. (iii) Support practice for management which involves matters such as the policy of administrative processes regarding registration, cooperation with consortiums, assessment of assignments and examinations, and dealing with administrative processes different from on-campus.

(iv) Finances which refer to compiling annual budgets, remuneration of facilitators, determining the profitability of programs presented, as well as financing technological development. (v) Tuition centres: coordination between the university and tuition centres is

crucial as far as contact classes, interactive presentations, group discussions as well as examinations are concerned. (vi) Short courses and projects, especially as far as continuing professional development is concerned, as well as the development of a preparatory college for prospective students and cooperation with private institutions. (vii) Quality processes which include compulsory evaluation of program content and of the effect of programs as evaluated by the private sector, identifying new programs and cooperation with other faculties. (viii) Marketing which can be done by the university itself or by a consortium of collaborators. (ix) A structure for open distance learning with its own, unique and particular structure according to need. Factors which may be significant are the number of students studying through open distance learning, the nature of the programs presented and cooperation between consortiums. (x) Hierarchical structure which in the first place requires effective management of an open distance unit, and secondly also that such unit functions in cooperation with and within existing structures. Especially executive authority and lines for reporting should be outlined clearly. (xi) Research must be done in collaboration with other faculties in order to acquire a particular distance education entity. Research regarding the management of, e.g. the effect of programs, contact class attendance, readiness for e-learning and technology at tuition centres, can also be conducted.

The exigency for development of an open distance learning unit within the NWU, together with a management model for effective management and practice of distance programs, was the main theme of this study. This study has succeeded in suggesting a management model which could be utilized profitably in endeavoring to attain the strategic aim of presenting programs by means of distance education. It also addresses the national need in South Africa of access to tertiary education for more learners.

Inhoudsopgawe

OPSOMMING	i
SUMMARY	v
Inhoudsopgawe	ix
HOOFTUK 1 Probleemstelling, Navorsingvrae en Navorsingsdoelwitte	1
1.1	Probleemstelling, Konteks en Motivering	1
1.2.	Oorsig van relevante literatuur	3
1.2.1	’n Historiese oorsig oor afstandsonderwys	3
1.2.2	Afstandsonderwys en oop afstandsl eer	5
1.2.3	Oop afstandsl eer aan die NWU	7
1.2.4	Kontakkl asse as kernaspek van oop afstandsl eer	8
1.2.5	’n Bestuursmodel vir oop afstandsl eer	10
1.2.6	Samevatting	13
1.2.7	Navorsingsvrae	14
1.3	Navorsingsdoelwitte	17
1.4	Navorsingsontwerp en -metodologie	19
1.4.1	Inleiding	19
1.4.2	Empiriese ondersoek	19
1.4.2.1	Literatuurstudie	19
1.4.2.2	Navorsingparadigmas, navorsingsontwerp en respondente	19
1.4.2.3	Meetinstrument	24
1.4.2.4	Data-analise	24
1.4.2.5	Data-insamelingsprosedures	25
1.4.2.6	Etiese aspekte	25

1.5	Bydrae van die voorgestelde studie	26
1.5.1	Tot die NWU.....	26
1.5.2	Tot die wetenskapterrein.....	26
HOOFSTUK 2	Konseptualisering van Afstandsonderwys, Oop Afstandsleer, Kontakklasse en E-leer	30
2.1.	Inleiding	30
2.2	Begripsomskrywing	30
2.2.1	Afstandsonderwys.....	31
2.2.2	Oopleer.....	33
2.2.3	Afstandsleer en Oop Afstandsleer	34
2.2.4	Fleksieleer (Buigsame Leer)	39
2.2.5	Enkelmodusuniversiteite (<i>Single Mode Universities/Institutions</i>).....	40
2.2.6	Dubbelmodusuniversiteite (<i>Dual Mode Universities/Institutions</i>)	41
2.2.7	Gemengde metode van aanbieding (<i>Mixed Mode of delivery universities/Institutions</i>).....	42
2.2.8	Multimodale model.....	42
2.2.9	Konsortia-model	43
2.2.10	Terme soos dit in hierdie studie gebruik word.....	43
2.3	'n Historiese oorsig van die ontwikkeling van afstandsonderwys en oop afstandsleer.....	47
2.4	Lewenslange leer en afstandsleer.....	49
2.5	Wêreldwye toename in die implementering van oop afstandsleer	50
2.6	Hindernisse en uitdagings van afstandsonderwys.....	51
2.6.1	Student	51
2.6.2	Dosente	52
2.6.3	Die universiteit.....	53
2.6.4	Die program	54
2.6.5	Tegnologie en infrastruktuur.....	55
2.7	E-Leer as metode van aflewering vir afstandsonderwys	55

2.7.1	Omskrywing van e-leer.....	56
2.7.2	Kenmerke van e-leer	59
2.7.3	Voordele van e-leer vir studente	60
2.7.4	Benutting van inligtings- en kommunikasietegnologie	61
2.7.5	Kozma/Clark-debat	63
2.7.6	Gereedheid vir die implementering van IKT	63
2.7.7	Hindernisse wat e-leer kan belemmer.....	66
2.8	Kontakonderrig binne die konteks van afstandsonderwys en oop afstandsleer	68
2.8.1	Kenmerke van afstands- en oop afstandsleerprogramme	68
2.8.2	Die effektiwiteit van kontakklasse binne tradisionele kontakonderrig en afstandsleer.....	69
2.8.3	Die verband tussen kontakonderrig, afstandsleer en sosiale interaksie	70
2.8.4	Afstandsonderwys en sosiale teenwoordigheid	71
2.9	Samevatting.....	72
HOOFSTUK 3 Afstandsonderwys en Oop afstandsleer in Verskillende Lande		75
3.1	Inleiding	75
3.2	Afstandsonderwys en oop afstandsleer in ontwikkelde lande	75
3.2.1	Engeland	76
3.2.2	Australië.....	77
3.2.3	Swede.....	78
3.3	Afstandsonderwys en oop afstandsleer in ontwikkelende Oosterse lande.....	87
3.3.1	Bangladesj.....	87
3.3.2	Indonesië.....	88
3.3.3	Indië	89
3.4	Afstandsonderwys en oop afstandsleer in ontwikkelende Afrika lande.....	97
3.4.1	Nigerië.....	100
3.4.2	Tanzanië.....	100

3.4.3	Uganda	101
3.5	Afstandsonderwys en oop afstandsl eer in Suid-Afrika.....	109
3.6	Opsomming van oop afstandsl eerkomponente by geïdentifiseerde universiteite in ontwikkelde en ontwikkelende lande	116
3.7	Samevatting.....	118
HOOFS TUK 4 Bestuursmodelle, met spesifieke verwysing na die bedryf- en besigheidsaspekte van oop afstandsl eer		122
4.1	Inleiding	122
4.2	Definisies van besigheidsmodelle.....	123
4.3	Beginsels van toepassing by die ontwikkeling van nuwe besigheidsmodelle.....	125
4.4	Innovasie van 'n nuwe besigheidsmodelle uit 'n bestaande moedermaatskappy	128
4.5	Vlakke van innovasie van 'n nuwe besigheidsmodel	130
4.6	Kritieke vrae t.o.v. die ontwikkeling van nuwe modelle	133
4.7	Organisasiestrukture van 'n bestuursmodel	140
4.8	Enkelmodus van aflewering vs. dubbelmodus van aflewering.....	141
4.8.1	Universiteit van Wes-Indië	146
4.8.2	Universiteit van Botswana	148
4.8.3	Universiteit van Zambië.....	149
4.8.4	Deakin-Universiteit, Australië	151
4.8.5	Universiteit van South Queensland.....	152
4.9	Voorbeelde van OAL-modelle aan hoërond erwysinrigtings	156
4.9.1	Model van DuBrin (2009).....	157
4.9.2	Model van Davis (1996)	158
4.9.3	Model van Compara (2003)	160
4.10	'n OAL-eenheid binne 'n bestaande model aan 'n universiteit in Suid-Afrika	167
4.11	Faktore wat in ag geneem word by die strategiese beplanning van afstandsonderwys	171

4.11.1	Studente-inskrywings.....	172
4.11.2	Personeelkenmerke	173
4.11.3	Akademiese kenmerke	174
4.11.4	Tegnologiese kenmerke	176
4.11.5	Ekonomiese kenmerke	177
4.11.6	Afstandsleerkenmerke.....	177
4.11.7	Toekomstige visie	178
4.12	Samevatting.....	179
HOOFTUK 5 Navorsingsmetodologie en -ontwerp		180
5.1	Inleiding	180
5.2	Navorsingsontwerp	181
5.3	Navorsingsmetodologie	185
5.3.1	Kwantitatiewe navorsingsparadigma en -metodes.....	185
5.3.2	Kwalitatiewe navorsingparadigma en -metodes	187
5.3.3	Vergelyking tussen kwantitatiewe en kwalitatiewe navorsingsmetodes ...	189
5.3.4	Multimetode.....	191
5.4	Navorsingsfases, deelnemers en prosedures	193
5.4.1	Fase 1	194
5.4.2	Fase 2	195
5.4.3	Fase 3	197
5.4.4	Fase 4	197
5.4.5	Fase 5	198
5.5	Meetinstrumente	198
5.5.1	Vraelys	198
5.5.2	Skedule vir semi-gestruktureerde fokusgroeponderhoude.....	199
5.5.3	Skedule vir semi-gestruktureerde individuele onderhoude.....	200
5.6	Analise van data.....	200
5.6.1	Statistiese tegnieke vir die analise van die kwantitatiewe data.....	200

5.6.2	Analise van die kwalitatiewe data.....	201
5.7	Etiek	201
HOOFSTUK 6 Bevindinge		202
6.1	Inleiding	202
6.2	Resultate van Fase 1.....	205
6.2.1	Beskrywing van deelnemers volgens kontakklasbywoning en modulepunte; en die verband tussen modulepunte, kontakklasbywoning en vakansieskoolbywoning.....	206
6.2.2	'n Vergelyking tussen die kontakklasbywoning en modulepunte van beurs- en nie-beursstudente.....	222
6.2.3	'n Vergelyking tussen die kontakklasbywoning en modulepunte van studente wat by NWU-dosente by die hoofkontaksentrum op die Potchefstroomkampus kontaksessies bygewoon het, teenoor studente wat kontakklasse by NWU-dosente by ander kontaksentrums in landelike omgewings bygewoon het.....	225
6.2.4	Samevatting van Fase 1	227
6.3	Resultate van Fase 2.....	229
6.3.1	Beskrywing van deelnemers volgens kontakklasbywoning en modulepunte; en die kwantitatiewe verband tussen modulepunte, kontakklasbywoning en vakansieskoolbywoning.....	231
6.3.2	Die kwantitatiewe verband tussen akademiese prestasie, kontakklasbywoning en vakansieskoolbywoning van studente wat gedurende Oktober 2009 regoor Suid-Afrika eksamen geskryf het in die GOS-programme Wiskunde-onderwys, Leerderondersteuning, Grondslagfase en Geografie.....	247
6.3.3	Verband tussen modulepunte, kontakklasbywoning en vakansieskoolbywoning van studente wat gedurende Oktober 2009 aan die eksamen deelgeneem het.	251
6.3.4	Samevatting van Fase 2	252
6.4	Resultate van Fase 3.....	253
6.4.1	Beskrywing van deelnemers volgens kontakklasbywoning	256
6.4.2	Kwantitatiewe ondersoek na studente se menings en ervarings rakende kontakklasse en vakansieskole.....	260
6.4.3	Kwalitatiewe ondersoek na studente se menings en ervarings rakende kontakklasse en vakansieskole (skriftelike persoonlike narratiewe)	274
6.4.4	Kwantitatiewe ondersoek na studente se gereedheid vir e-leer	277

6.4.5	Die verband tussen oop afstandsl eer as studente se voorkeurmetode om te studeer en die moontlikheid om opdragte op 'n rekenaar te tik	281
6.4.6	Verband tussen oop afstandsl eer as studente se voorkeurmetode om te studeer en die mate van gemak waarmee IKTs gebruik kan word	282
6.4.7	Die verband tussen 'n positiewe houding teenoor die implementering van die internet en e-pos om inligting te ontvang en (i) die mate van gemak waarmee studente 'n selfoon kan gebruik, en (ii) die moontlikheid om opdragte op 'n rekenaar te kan tik.....	283
6.4.8	Die verband tussen die mate van gemak waarmee studente die internet kan gebruik en 'n positiewe houding teenoor die implementering van mobiele kommunikasie om studiemateriaal te ontvang.....	283
6.5	Samevatting van resultate van Fase 3	284
6.6	Resultate van Fase 4.....	286
6.6.1	Deelnemers	286
6.6.2	Kwalitatiewe ondersoek na studente se persepsies, ervarings, probleme, uitdagings en verwagtinge rakende kontakklasse en vakansieskole	291
6.6.3	Kwalitatiewe ondersoek na studente se gereedheid vir e-leer	303
6.7	Resultate van Fase 5.....	309
6.7.1	Beskrywing van deelnemers	309
6.7.2	Kwalitatiewe inhoudsanalise van NWU-bestuurskundiges se menings rakende die komponente en bedryf van 'n OAL-model.....	310
6.7.3	Samevatting van Fase 5	344
HOOFTUK 7 Bestuursmodel vir Oop Afstandsl eer aan die NWU		347
7.1	Inleiding	347
7.2	Veranderlikes wat 'n rol speel by die ontwikkeling van 'n nuwe model.....	347
7.2.1	Beginsel van waardetoevoeging	347
7.2.2	Marksegment.....	348
7.2.3	Inkomstegenerering.....	348
7.2.4	Netwerke	349
7.2.5	Prosesse en strukture.....	349
7.2.6	Konflikvoorkoming.....	350

7.2.7	Bekwame personeel	350
7.2.8	Visie vir nuwe eenheid.....	351
7.3	Vlakke van innovasie van 'n nuwe besigheidsmodel	351
7.3.1	Vlak een	351
7.3.2	Vlak twee	352
7.3.3	Vlak drie.....	352
7.3.4	Vlak vier.....	352
7.4	'n Bestuursmodel vir oop afstandsl eer aan die NWU.....	353
7.4.1	Die huidige bestuursmodel van NWU	353
7.5	Matriksanalise van bestuurs- en bedryfskomponent wat deel behoort te wees van 'n oop afstandsl eereenheid.....	355
7.5.1	Onderrig-leer (akademie).....	360
7.5.2	ITS vir oop afstandsl eer	361
7.5.3	Ondersteuning/bedryf	361
7.5.4	Finansies	361
7.5.5	Studiesentrums	361
7.5.6	Kortkursusse en projekte.....	362
7.5.7	Kwaliteitsversekering	362
7.5.8	Bemaking.....	362
7.5.9	Struktuur	362
7.5.10	'n Eie hiërargiese struktuur.....	363
7.5.11	Navorsing	363
7.6	'n Bestuursmodel vir 'n eenheid vir oop afstandsl eer aan die NWU	363
7.6.1	Komponente in die bedryf van 'n eenheid vir oop afstandsl eer aan die NWU	366
7.6.1.1	Onderrig-leer.....	366
7.6.1.2	Navorsing.....	366
7.6.1.3	Ondersteuning en bedryf.....	368
7.6.1.4	IT-ondersteuning.....	368

7.6.1.5	Studiesentrums	368
7.6.1.6	Kort kursusse en projekte.....	369
7.6.1.7	Bestuursinligting en finansies	369
7.6.1.8	Bemarking.....	369
7.7	Akademiese skakeling tussen fakulteite en OAL-eenheid.....	370
7.8	Leemtes van die studie.....	372
7.9	Voorstelle vir verdere navorsing.....	373
Slotwoord	374
Bronnelys	376
Addendum A: Etiese Klaring	395
Addendum B: Fase 1 Datastel en Analise	396
Addendum C: Fase 2 Datastel en Analise	397
Addendum D: Fase 3 Vraelys	398
Addendum E: Fase 3 Datastel en Analise	399
Addendum F: Fase 4 Toestemmingsbrief	400
Addendum G: Fase 4 Datastel en Analise	401
Addendum H: Fase 5 Datastel en Analise	402

Lys van tabelle

Tabel 1.1	Kernvrae en sleutelaspekte.....	14
Tabel 1.2	’n Samevatting van doelwitte, hoofstukindeling en uitkomst.....	28
Tabel 2.1	Scenario’s vir oop en afstandsl eer.....	37
Tabel 2.2	Eienskappe en Komponente van Oop afstandsl eer (OAL)	38
Tabel 2.3:	Terme soos dit in hierdie studie gebruik word.....	44
Tabel 3.1:	Die ontstaan, modus van aflewering, programaanbieding, studiemateriaal en assessering van oop afstandsl eerprogramme aan universiteite in drie ontwikkelde lande	80
Tabel 3.2:	Die ontstaan, modus van aflewering, programaanbieding, studiemateriaal en assessering van oop afstandsl eerprogramme aan universiteite in drie ontwikkelende Oosterse lande.....	91
Tabel 3.3:	Die ontstaan, model van aflewering, programaanbieding, studiemateriaal en assessering van oop afstandsl eerprogramme aan universiteite in drie ontwikkelende Afrika-lande.....	103
Tabel 3.4:	Die ontstaan, modus van aflewering, programaanbieding, studiemateriaal en assessering van oop afstandsl eerprogramme aan universiteite in Suid-Afrika.....	111
Tabel 3.5:	Opsomming van oop afstandsl eerkomponente by geïdentifiseerde universiteite in ontwikkelde en ontwikkelende lande	117
Tabel 3.6:	Aanbevelings (hoofkomponente en beste praktyke) vir ’n nuwe bestuursmodel vir oop afstandsl eer aan die NWU met spesifieke verwysing na onderrig en leer	119

Tabel 5.1:	Opeenvolgend Ontwikkelende Navorsingsontwerp.....	183
Tabel 5.2:	Eienskappe van kwantitatiewe en kwalitatiewe navorsingsmetodes	190
Tabel 5.3:	Verskille tussen kwantitatiewe en kwalitatiewe navorsing.....	191
Tabel 6.1:	Fase 1: Rapporteringstruktuur van Bevindinge.....	203
Tabel 6.2:	Frekwensietabel: getal studente/deelnemers per GOS-program wat gedurende Oktober 2008 by verskillende kontaksentrums eksamen geskryf het	209
Tabel 6.3:	Kontakklas- en vakansieskoolbywoning en gemiddelde punte vir modules binne spesifieke GOS-programme.....	210
Tabel 6.4:	Frekwensietabel: getal deelnemers wat per GOS-program kontakgeleenthede bygewoon en gedurende Oktober 2008 eksamen geskryf het	213
Tabel 6.5:	Gemiddelde modulepunte behaal per module gedurende die Oktober 2008-eksamen vir alle GOS-programme.....	214
Tabel 6.6:	Spearman se rangorde korrelasies (r): Verband tussen modulepunte, kontakklasbywoning en vakansieskoolbywoning	219
Tabel 6.7:	Eenrigting-ANOVA-korrelasies tussen modulepunt en 'n toename in getal kontakklasse bygewoon.....	221
Tabel 6.8:	Frekwensietabel: Vergelyking tussen die kontakklasbywoning en modulepunte van deelnemers wat by NWU-dosente by die hoofkontaksentrum op die Potchefstroomkampus kontaksessies bygewoon het, teenoor deelnemers wat kontakklasse by NWU-dosente by ander kontaksentrums in landelike omgewings bygewoon het.....	226
Tabel 6.9:	Fase 2: Rapporteringstruktuur van bevindinge	230

Tabel 6.10:	Frekwensietabel: Totale getal modules waarin gedurende Oktober 2009 eksamen geskryf is per provinsie	232
Tabel 6.11:	Frekwensietabel: Getal modules wat per eksamensentrum geskryf is	234
Tabel 6.12:	Frekwensie-tabel: Die verdeling van geslag volgens provinsie	238
Tabel 6.13:	Frekwensie-tabel: Geslagsverdeling van deelnemers per GOS-program en totale getal modules wat gedurende Oktober 2009 eksamen geskryf het	239
Tabel 6.14:	Twee-rigting-tabelle: getal studente wat kontakklasse en vakansieskole bygewoon het per GOS-program en module, en gedurende Oktober 2009 eksamen geskryf het	242
Tabel 6.15:	Twee-rigting-tabel om die verbande tussen akademiese prestasie en die getal kontakklasbywonings vir die GOS-programme gesamentlik te bepaal	250
Tabel 6.17:	Spearman se rangorde-korrelasies (r): Verband tussen modulepunte, kontakklasbywoning en vakansieskoolbywoning	251
Tabel 6.18:	Fase 3: Rapporteringstruktuur van bevindinge	254
Tabel 6.19:	Frekwensietabel: Geslagsverdeling van deelnemers.....	256
Tabel 6.20:	Frekwensietabel: Ouderdomverspreiding van deelnemers volgens kontakklasbywoning en nie-kontakklasbywoning	257
Tabel 6.21:	Frekwensietabel: Streekverspreiding van deelnemers volgens kontakklasbywoning en nie-kontakklasbywoning	258
Tabel 6.22:	Frekwensietabel: Deelnemers se jaar van studie volgens kontakklasbywoning en nie-kontakklasbywoning	259
Tabel 6.23:	Frekwensietabel: Kontakklasbywoning van deelnemers per GOS-program	259

Tabel 6.24:	Frekwensietabel: Studente se menings en ervarings rakende aspekte van studiesentrums	262
Tabel 6.25:	Frekwensietabel: Menings en ervarings van studente rakende aspekte van kontakklas- en vakansieskoolbywoning, studiemateriaal en finansiële aspekte	265
Tabel 6.26:	Frekwensietabel: Menings van studente rakende aspekte van fasilitering van kontaksessies, kwaliteit van kontaksessies en voorbereiding van studente vir werksopdragte en die eksamen.....	267
Tabel 6.27:	Frekwensietabel: Menings van studente t.o.v. kontaksessieregte van studente, die waarde van afstandsonderrig en die universiteit se rol daarin	269
Tabel 6.28:	Frekwensietabel: Verdere menings van studente rakende die rol van sentrumkoördineerders, getal kontaksessies, webtuistes en fasiliteite	271
Tabel 6.29:	Frekwensietabel: Mening van studente t.o.v. jaarprogramme en individuele aandag.....	273
Tabel 6.30:	Spearman se rangorde korrelasies (r): Verbande met studente se negatiewe gevoelens teenoor kontakklasse	275
Tabel 6.31:	Frekwensietabel: Menings van studente rakende die besit en gebruik van rekenaars, internet en mobiele telefone	278
Tabel 6.32:	Frekwensietabel: Menings van studente oor die gebruik van selfone, rekenaars en die internet deur die NWU	280
Tabel 6.33:	Spearman se rangorde korrelasies (r): Verband tussen oop afstandslere as studente se voorkeurmetode om te leer en (i) die moontlikheid om opdragte op 'n rekenaar te tik, en (ii) die gemak waarmee IKTs gebruik kan word.....	282

Tabel 6.34:	Spearman se rangorde korrelasies (r): Verbande tussen 'n positiewe houding teenoor die implementering van die internet en e-pos om inligting te ontvang en (i) die mate van gemak waarmee studente 'n selfoon kan gebruik, en (ii) die moontlikheid om opdragte op 'n rekenaar te kan tik	283
Tabel 6.35:	Spearman se rangorde korrelasie (r): Verband tussen gemak waarmee die internet gebruik kan word en 'n positiewe houding teenoor die implementering van mobiele kommunikasie om studiemateriaal te ontvang	284
Tabel 6.36:	Fase 4: Rapporteringstruktuur van resultate.....	287
Tabel 6.37:	Data kategorieë en temas wat uit die inhoudsanalise van die geïntegreerde datastel geïdentifiseer is	289
Tabel 7.1:	Matriksanalise van komponente wat nodig is vir 'n bestuursmodel van oop afstandslere soos verkry uit die literatuur en die empiriese ondersoek van hierdie studie	356

Lys van figure

Figuur 4.1:	Skematiese voorstelling van Oop afstandsl eer-eenheid van die Universiteit van South Queensland	153
Figuur 4.2 :	Skematiese voorstelling van die Skool / Kampus vir Oopleer aan die Vrystaat universiteit	169
Figuur 6.1	Inhoudsanalise van NWU bestuurskundiges se menings rakende die komponente en bedryf van 'n OAL model	313
Figuur 7.1:	Bestuurstruktuur van NWU.....	354
Figuur 7.2 :	Voorstel vir Eenheid vir Oop Afstandsl eer aan die Noordwes-Universiteit	367
Figuur 7.3 :	Akademie se skakeling tussen fakulteite en OAL-eenheid.....	371